

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 2 1 1 5 1 1 5 2 M

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

ZGODOVINA TÖRTÉNELEM

==== Izpitna pola 2 ====
2. feladatlap

Narodna zgodovina / Nemzeti történelem

Sreda, 9. junij 2021 / 90 minut
2021. június 9., szerda / 90 perc

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

*Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.
A feladatlap egy Színes mellékletet is tartalmaz.*

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnak szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

*Ta pola ima 20 strani (1–20), od tega 2 prazni. Barvna priloga ima 4 strani (21–24).
A feladatlap 20 oldalas (1–20), ebből 2 üres. A Színes melléklet terjedelme 4 oldal (21–24).*

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani).

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe!

A feladatlap 25 feladatot tartalmaz. Összesen 60 pont érhető el. A feladatlapon a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a feladatlap erre kijelölt helyére, **a kereten belülre!** Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

M 2 1 1 5 1 1 5 2 M 0 3

Prazna stran

Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Razvoj zgodovinskih dežel in Slovenci. Madžari v srednjem veku
A történelmi tartományok fejlődése és a szlovének. Magyarok a középkorban

1. Po oblikovanju dežel v srednjem veku so večini slovenskega ozemlja vladali Habsburžani, naši predniki pa so živeli v različnih habsburških deželah.

A középkorban a szlovén tartományok kialakulásakor a szlovén térség többségében a Habsburgok uralkodtak, elődeink pedig különböző habsburg tartományokban éltek.

Povežite srednjeveška mesta in dežele tako, da na črto v levem stolpcu vpišete ustrezno črko iz desnega stolpca. Pri reševanju si pomagajte s sliko 10 v barvni prilogi.

Párosítsa a középkori városokat és tartományokat úgy, hogy írja a jobb oldali oszlop betűjelét a megfelelő vonalra a bal oldali oszlopban! A megoldáskeresésben segítsen a Színes melléklet 10. sz. képe.

_____ Radovljica	
_____ Ptuj	A Goriška
_____ Tolmin	B Kranjska
_____ Brežice	C Štajerska
_____ Krško	
_____ Višnja Gora	

(3 točke/pont)

2. Ko so v 16. stoletju Habsburžani zavladali skorajda na celotnem današnjem slovenskem ozemlju, so začeli pogosteje sklicevati deželne stanovce.

Amikor a Habsburgok a 16. században majdnem az összes mai szlovén térséget uralták, gyakrabban hívták össze a tartományi rendeket.

Slika 1 / 1. sz. kép

(Vir: http://www2.arnes.si/~sskkkrsko2/TRUBAR_/I/. Pridobljeno: 26. 12. 2019.)

- 2.1. Katera zunanja nevarnost je vladarje silila v pogostejše sklicevanje deželnih stanov?
Melyik külső veszély készítette az uralkodókat a tartományi rendek gyakoribb összehívására?
- 2.2. Katere ukrepe glede obrambe dežel so sprejeli na zasedanjih deželnih stanov?
A védelemmel kapcsolatos mely intézkedések voltak a tartományi gyűléseken elfogadva?

(2 točki/pont)

3. Državna organizacija se je od 15. stoletja modernizirala, kar pa ni zagotavljalo vsem stanovom enake zaščite življenja in premoženja. Pri reševanju si pomagajte z besedilom in s sliko 10 v barvni prilogi.

Az államszervezet a 15. századtól modernizálódott, ami azonban minden rendnek nem biztosított ugyanolyan élet- és tulajdonvédelmet. A megoldáskeresésben segítsen az alábbi szöveg és a Színes melléklet 10. sz. képe.

Medtem ko je bila naklonjenost cesarja oziroma deželnega kneza do gradnje taborov celo obdobje praviloma pozitivna in so tabori kot utrjeni obrambni prostori tako predstavljali eno od stalnih sestavin v celotni obrambni organizaciji, pa je bila naklonjenost deželnega plemstva do obstoja in gradnje taborov različna. /.../ Po kmečkem uporu leta 1515 so stanovi še isto leto večkrat predlagali cesarju, da določi posebno komisijo, ki naj obide tabore in dá za obrambo nesposobne podreti, kmetje pa naj bi se umaknili ob turškem vpadu z žitom in imetjem v gradove in mesta.

(Vir: Simoniti, V., 1991: Vojaška organizacija na Slovenskem v 16. stoletju, str. 201. Slovenska matica. Ljubljana)

Obkrožite črko pred izbranim stanom.

Karikázza be a kiválasztott rend előtti betűjelet!

A PLEMSTVO / NEMESSÉG B KMETJE / PARASZTOK

V obliki krajšega razmišljanja navedite, kako so pripadniki stanu izvedeli za bližajoči se prihod Turkov, kakšne so bile njihove obrambne naloge v času turških vpadov, v katerih objektih so pripadniki stanu iskali zaščito med turškimi vpadi, kakšen odnos so imeli pripadniki nasprotnega stanu do teh objektov in kakšne posledice je ta stan utrpel med turškimi vpadi.

Rövid elméletben mutassa be: a rend tagjai hogyan szereztek tudomást a törökök közeli jöveteléről, milyen védelmi feladatokat láttak el a török támadások idején, milyen objektumokban kerestek menedéket a török támadások idején, hogyan viszonyultak az ellenkező rend tagjai ezen objektumokhoz, valamint milyen következménnyel járt a török támadás ideje a rend számára.

M 2 1 1 5 1 1 5 2 M 0 6

(5 točk/pont)

4. Naseljevanje uskokov je bila ena izmed demografskih sprememb, ki so jih povzročili turški vpadi. Pri reševanju si pomagajte s sliko 10 v barvni prilogi.

Az uszkokok betelepítése volt a demográfiai változások egyike, amelyeket a török támadások okoztak. A megoldáskeresésben segítsen a Színes melléklet 10. sz. képe.

- 4.1. Navedite pet območij, na katera so naselili uskoke.

Soroljon fel öt térséget, ahová letelepdtek az uszkokok!

- 4.2. Zakaj so bili naseljeni prav na ta območja?

Miért telepítették őket pont ezekre a helyekre?

- 4.3. Opišite razliko med uskoki in domačim slovenskim prebivalstvom.

Mutassa be a különbséget az uszkokok, valamint a hazai szlovén lakosság között!

(3 točke/pont)

5. Kmečki uporniki so bili po porazu kaznovani z dodatnimi davki, mučenjem in javnimi usmrčitvami vodij.

A parasztlázadókat a veresség után külön adókkal, kínzással és a vezetők nyilvános kivégzésével büntették.

Zakaj se kmečki uporniki v boju niso mogli kosati z nasprotniki?

A parasztlázadók miért nem tudtak egyenrangú harcoként kitűnni az ellenséggel szemben?

Slika 2 / 2. sz. kép: Valvasorjeva slika boja pri Krškem

(Vir: Mlacović, D., Urankar, N., 2010: Zgodovina 2, str. 174. DZS. Ljubljana)

(1 točka/pont)

6. Humanizem je iz renesančne Italije z zamudo segel tudi na slovensko ozemlje.

A reneszánsz Itáliából a humanizmus késve ugyan, de elérte a szlovén térséget is.

Težko bi si bilo pravzaprav misliti, da bi bili Celjani ostali povsem nedotaknjeni vsaj od nekaterih prvin humanizma, najsi v še tako zunanji ali kar površinski obliki, saj so mogli na ta način že navzven poudarjati enakovrednost svojega dvora in ambicioznih političnih načrtov /.../. Zgoraj smo omenili kot nadaljnje potencialno mesto za širjenje humanistične misli škofovske dvore. /.../. Prva škofija na naših tleh je bila iz politično-teritorialnih razlogov habsburške politične strategije ustanovljena v Ljubljani leta 1461.

(Vir: Simoniti, P., 2007: Med humanisti in starimi knjigami: prispevki k slovenski kulturni zgodovini, str. 9, 10, 11. Slovenska matica. Ljubljana)

- 6.1. Glede na besedilo navedite, kje so se pojavili vplivi humanizma na Slovenskem.

Az alábbi szöveg segítségével írja le, hol jelentkeztek a humanizmus hatásai a szlovén térségben!

- 6.2. Zakaj so bile zunaj območja današnje Slovenije danosti za delovanje humanističnih mislecev boljše?

Miért volt a mai Szlovénia területén kívül a humanista gondolkodók tevékenységére alkalmasabb a helyzet?

(2 točki/pont)

7. Humanizem je močno vplival na širjenje protestantizma. Pri reševanju si pomagajte z besedilom. Primož Trubar je leta 1557 zapisal:

A humanizmus hatással volt a protestantizmus terjedésére. A megoldáskeresésben segítsen az alábbi szöveg. Primož Trubar 1557-ben a következőket írta:

Imenovani tržaški škof [Peter Bonomo] me je vzgajal, učil in pošteno navajal k popolni pobožnosti; na svojem dvoru je meni in drugim razlagal poleg Vergila tudi Erazmove Parafraze in Calvinove Institutiones v laškem, nemškem in slovenskem jeziku. /.../ Zgoraj omenjeni gospod Vergerij mi je pisal, brž ko me je iztaknil, zapovrstjo nekaj pisem, želeč od mene izvedeti, če bi si upal prevesti biblijo v slovenski in hrvaški jezik.

(Vir: Rupel, M., 1966: Slovenski protestantski pisci, str. 75. DZS. Ljubljana)

- 7.1. Kakšen odnos so imeli humanisti do slovenskega jezika?

Hogyan viszonyultak a humanisták a szlovén nyelvhez?

- 7.2. Kako se je na pobude humanističnih učiteljev odzval Primož Trubar?

Hogyan reagált Primož Trubar a humanista tanítók javaslataira?

(2 točki/pont)

M 2 1 1 5 1 1 5 2 M 0 9

8. Protestantizem je sprožil tiskanje knjig v slovenskem jeziku.

A protestantizmus ösztönözte a szlovén nyelvű könyvek nyomtatását.

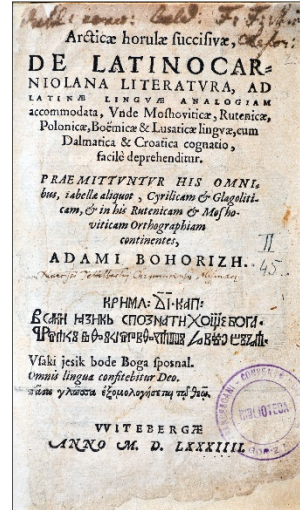
8.1. Na črto pod vsako sliko (slika 3 in slika 4) vpišite ime in priimek avtorja knjige.

A kép (3. és 4. sz. kép) alatti vonalra írja a szerző teljes nevét!

Slika 3 / 3. sz. kép

(Vir: Mlacović, D., Urankar, N., 2010: Zgodovina 2, str. 176. DZS. Ljubljana)

Slika 4 / 4. sz. kép

(Vir: <https://www.samostan-kostanjevica.si/sl/.../>. Pridobljeno: 27. 12. 2019.)

8.2. Zakaj sta ravno ti knjigi zelo pomembni za slovenski kulturni razvoj?

Miért éppen ez a két könyv nagyon fontos a szlovén kulturális fejlődésben?

(2 točki/pont)

9. Protireformacija in katoliška obnova sta ob koncu 16. stoletja zavrli razvoj protestantizma na Slovenskem.

A 16. század végén az ellenreformáció és a katolikus megújulás visszaszorította a protestantizmus fejlődését a szlovén térségben.

- 9.1. S katerimi ukrepi je protireformacija zavrila razvoj slovenske knjižne produkcije?

Mely intézkedések által szorította vissza az ellenreformáció a szlovén irodalmi tevékenység fejlődését?

- 9.2. Pojasnite, zakaj se je na Slovenskem protestantizem najmočneje usidral v Prekmurju.

Magyarázza meg, miért a Muravidéken honosodott meg legerősebben a protestantizmus a szlovén térségben!

(2 točki/pont)

10. Marija Terezija se je po prevzemu oblasti lotila obsežnih gospodarskih reform. Pri reševanju si pomagajte s sliko 11 v barvni prilogi.

Mária Terézia hatalomátvétele után erőteljes gazdasági reformokba kezdett. A megoldáskeresésben segítsen a Színes melléklet 11. sz. képe.

»Njeno veličanstvo želi delavcem vseh narodnosti, ki dobro obvladajo svojo obrt, dati vse mogoče olajšave,« je pisalo v enem od odlokov iz leta 1749. To je bil prvi udarec proti cehom, ki so se dopolnjevali iz lastnih krogov in niso hoteli sprejemati domačih novincev, kaj šele izučeni mož iz tujine. Ko so leta 1749 v moravski Iglau (danes Jihlava) prišli suknarji iz valonijskega Verviersa, so jih člani tkalskega ceha pregnali iz mesta.

(Vir: Herre, F., 2015: Marija Terezija: velika Habsburžanka, str. 132. Cankarjeva založba. Ljubljana)

- 10.1. Pojasnite, kakšne posledice so imele gospodarske reforme za razvoj obrti.

Magyarázza meg, milyen következményei voltak a gazdasági reformoknak az ipari fejlődést nézve!

- 10.2. Navedite najpomembnejši državni gospodarski obrat na Slovenskem v 18. stoletju.

Nevezze meg a legjelentősebb gazdasági üzemet a szlovén térségben a 18. században!

- 10.3. Do katerih dveh mest je vodila glavna trgovska pot z Dunaja čez slovensko ozemlje?

Melyik két városba vezetett a fő kereskedelmi útvonal Bécsből a szlovén térségen keresztül?

(3 točke/pont)

11. Agrarne reforme Marije Terezije so spremenile podobo podeželja. Pri reševanju si pomagajte s sliko 11 v barvni prilogi.

Mária Terézia agrárreformái megváltoztatták a vidék látképét. A megoldáskeresésben segítsen a Színes melléklet 11. sz. képe.

Obkrožite črke pred tremi pravilnimi trditvami.

Karikázza be a három helyes állítás előtti betűjelet!

- A Na Koroškem okoli Mežice se je uveljavila govedoreja.
Karintiában Mežice környékén szarvasmarha-tenyésztés kezdődött.
- B Na podeželju so uvajali hlevsko živinorejo.
A vidéken az istállók állattartást kezdték bevezetni.
- C Glavni prodajni artikel Haloz in Slovenskih goric je bilo vino.
Haloze és Slovenske gorice fő árucikke a bor volt.
- D Srenjsko zemljo so začeli izkoriščati kot skupno zadružno posest.
A közbirtokot elkezdtek használni mint szövetkezeti birtokot.
- E Z izsuševanjem Ljubljanskega barja so pridobivali nove obdelovalne površine.
A Ljubljana-láp lecsapolásával új termőföldek jöttek létre.
- F Zaradi železniških povezav je nazadovala konjereja.
A vasúti összeköttetések miatt hanyatlott a lótenyésztés.

(3 točke/pont)

Slovensko in madžarsko nacionalno preoblikovanje
A szlovén és magyar nemzeti átalakulás

12. Marija Terezija je menila, da bodo gospodarske reforme uspešne le, če bodo primerno izobrazili večinsko kmečko prebivalstvo. Pri reševanju si pomagajte z besedilom.
Blaž Kumerdej je leta 1772 vladarici Mariji Tereziji pisal:

Mária Terézia szerint a gazdasági reformok akkor lesznek eredményesek, ha a többségi lakosság megfelelően képzett lesz. A megoldáskeresésben segítsen az alábbi szöveg.

Blaž Kumerdej 1772-ben a következőket írta Mária Terézia uralkodónőnek:

Med razlogi vsega tega ni najmanjši pri podeželskem ljudstvu tako zelo razširjeno neznanje branja in pisanja; v tem je tako neizkušeno, da zna razen redkih študentov, duhovščine, nekaterih meščanov v mestih in v grajskih pisarnah, v vsej vojvodini komaj sto oseb brati in pisati. Kako naj potemtakem premagujejo življenjske težave in obogatijo svoj razum s spoznavanjem dobrega poljedelstva ter bolj olikanega in boljšega načina življenja?

(Vir: Schmidt, V., 1988: Zgodovina šolstva in pedagogike na Slovenskem I., str. 169. Cankarjeva založba. Ljubljana)

- 12.1. Katero dejstvo je kot vzrok za zaostalost podeželja označil Kumerdej?

Melyik tényezőt jelölte meg Kumerdej a vidék maradiságának okaként?

- 12.2. Kako bi lahko po Kumerdejevem mnenju odpravili to težavo?

Hogyan lehetne Kumerdej szerint elhárítani ezt a nehézséget?

- 12.3. Pojasnite, kakšna je bila odločitev Marije Terezije pri reševanju te problematike.

Magyarázza meg Mária Terézia döntését e probléma megoldásában!

(3 točke/pont)

13. Da bi uveljavili večjo jezikovno enakopravnost v državi, so izobraženci začeli objavljati novitete o »kranjskem« jeziku in slovanskem prebivalstvu.

Hogy érvényesüljön a nagyobb nyelvi egyenlőség az országban, az értelmiségiek újdonságokat jelentettek meg a »krajnai« nyelvről, valamint a szláv lakosságról.

Povežite avtorje in njihovo delo tako, da na črto v levem stolpcu vpišete ustrezno črko iz desnega stolpca.

Párosítsa a szerzőt művével úgy, hogy a jobb oldali oszlop betűjelét a bal oldali oszlop vonalára írja!

_____ Jurij Japelj	A	prva nacionalno zasnovana zgodovina
az első nemzeti történelem
_____ Anton T. Linhart	B	prvi slovenski časopis Lublanske novice
Lublanske novice az első szlovén újság
_____ Valentin Vodnik	C	prva slovnica slovenskega jezika po Bohoriču
Bohorič után az első szlovén nyelvtan
_____ Jernej Kopitar	D	prvi katoliški prevod Biblije v slovenščino
első katolikus bibliafordítás szlovénra

(2 točki/pont)

14. Zlasti med štajerskimi Slovenci se je krepilo gibanje, ki je zagovarjalo tesnejše, tudi jezikovno povezovanje južnih Slovanov.

Főleg a stájerországi szlovéneknél erősödött az a mozgalom, amely támogatta a délszlávok szorosabb, nyelvi együttműködését is.

- 14.1. Kako se imenuje gibanje za tesnejše kulturno povezovanje južnih Slovanov?

Hogyan nevezzük a délszlávok szorosabb kulturális együttműködését?

- 14.2. Zakaj so tudi nekateri slovenski izobraženci zagovarjali takšno povezovanje?

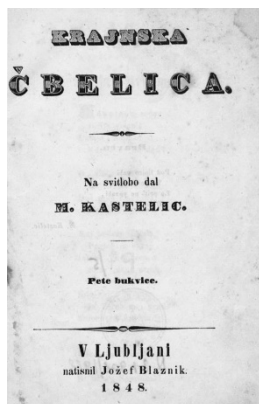
Egyes szlovén értelmiségiek is támogatták az efféle együttműködést. Miért?

(2 točki/pont)

15. V predmarčni dobi sta začela v slovenskem jeziku izhajati dva pomembna časopisa, Krajnska čbelica ter Kmetijske in rokodelske novice. Pri reševanju si pomagajte s sliko 5 ali 6.

Az 1848 előtti időszakban két újság jelent meg szlovén nyelven, a Kranjska čbelica, valamint a Kmetijske in rokodelske novice. A megoldáskeresésben segítsen a 5. vagy a 6. sz. kép.

Slika 5 / 5. sz. kép: *Krajnska čbelica*

(Vir: <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-NTBGLVXX/3fe174fc-0c14-4cc3-94b7-1b6e8909421f/PDF>. Pridobljeno: 15. 1. 2020.)

Slika 6 / 6. sz. kép: *Kmetijske in rokodelske novice*

(Vir: Cvirm, J., Studen, A., 2010: Zgodovina 3, str. 124. DZS. Ljubljana)

Obkrožite črko pred izbranim časopisom.

Karikázza be a kiválasztott újság előtti betűjelet!

A KRAJNSKA ČBELICA B KMETIJSKE IN ROKODELSKE NOVICE

- 15.1. Navedite urednika časopisa.

Nevezze meg az újság szerkesztőjét!

- 15.2. Kateremu krogu bralcev je bil namenjen časopis?

Mely olvasói körnek szentelték az újságot?

- 15.3. Zakaj je bil časopis pomemben pri uveljavljanju novega črkopisa?

Miért volt az újság fontos az új ábécé érvényesülésében?

- 15.4. Pojasnite pomen časopisa za slovensko narodno gibanje.

Magyarázza meg az újság jelentőségét a szlovén nemzeti mozgalom szempontjából!

(4 točke/pont)

16. Slovensko narodno gibanje je bilo do leta 1848 zaradi počasnega uveljavljanja narodne zavesti omejeno na ozek krog domoljubov.

A szlovén nemzet mozgalom 1848-ig a lassú nemzettudat érvényesülése miatt csak a hazafiak szűk körére korlátozódott.

Obkrožite črko pred pravilno trditvijo.

Karikázza be a helyes állítás előtti betűjelet!

- A Hitrejše uveljavljanje narodne zavesti je zavirala močna deželna identiteta.
A gyorsabb nemzettudat érvényesülését az erős tartományi identitás korlátozta.
- B Osrednje slovenske kulturne ustanove niso delovale le v slovenskem jeziku.
A szlovén központi intézmények nem csak szlovén nyelven működtek.
- C Šolstvo na Slovenskem je bilo podrejeno idejnim načelom različnih političnih strank.
Az oktatás a szlovén térségben a különböző politikai pártok elveinek volt alárendelve.

(1 točka/pont)

17. Po koncu napoleonskih vojn leta 1815 je bilo Avstrijsko cesarstvo gospodarsko izčrpano, zaradi slabih letin pa se je spopadalo tudi z veliko lakoto. Pri reševanju si pomagajte z besedilom in s sliko 12 v barvni prilogi.

Kmetijske in rokodelske novice so 17. marca 1847 poročale:

A napoleoni háborúk befejezése után 1815-ben az Osztrák Birodalom gazdaságilag kimerült, a rossz évhozamok miatt pedig az éhínség is sújtotta. A megoldáskeresésben segítsen a szöveg és a Színes melléklet 12. sz. képe.

A Kmetijske in rokodelske novice 1847. március 17-én a következőkről számoltak be:

Štiri velike in očitne stopnje, ktere so kmetovavci v poslednjih 70 letih v kmetijstvu naprej storili, so tele: prva, de so začeli okoli 1770. leta pogostoma deteljo sejati in živino v hlevih rediti; druga, de so jeli korun (krompir) saditi; tretja, da so jeli setev žit in družih sadežev umno vrstiti in primerno premenovati; četrta pa, de so jeli za pomnoženje gnoja bolj skrbeti, senožeti močiti in za rejo lepši govedine poganjati se.

(Vir: Cvirn, J., Studen, A., 2010: Zgodovina 3, str. 150. DZS. Ljubljana)

- 17.1. Katera kultura se je uveljavila v prehrani po lakoti 1815–1817?

Melyik kultúrnövény érvényesült a táplálkozásban az 1815 és 1817 közötti éhínség után?

- 17.2. Navedite novosti, ki so bile vpeljane v poljedelstvu.

Nevezze meg a mezőgazdaságba bevezetett újdonásokat!

- 17.3. S katerimi nekmetijskimi dejavnostmi je kmečko prebivalstvo dodatno zaslužilo?

Melyik nemmezőgazdasági tevékenységekkel jutott a paraszti lakosság többletkeresethez?

(3 točke/pont)

18. V prvi polovici 19. stoletja je industrializacija zajela tudi slovensko ozemlje.

A 19. század első felében az iparosodás a szlovén területeken is elterjedt.

Povežite kraje in tovarne tako, da na črto v levem stolpcu vpišete ustrezno črko iz desnega stolpca.

Párosítsa a településeket és gyárakat úgy, hogy a jobb oldali oszlop megfelelő betűjelét a bal oldali oszlop vonalára írja!

_____ Ljubljana	A	bombažna predilnica / fonógyár
_____ Prebold	B	papirnica / papírgyár
_____ Vevče	C	rafinerija sladkorja / cukorgyár
_____ Prevalje	D	železarna / vasgyár

(2 točki/pont)

19. Val revolucij leta 1848 je zajel tudi Avstrijsko cesarstvo in se z Dunaja širil po vsej državi. Svoje zahteve sta izoblikovala tako meščanstvo kot kmečko prebivalstvo.

Az 1848-as forradalmi hullám az Osztrák Birodalomban is éreztette hatását, és Bécsből az ország egész területére elterjedt. Mind a polgárság, mind a parasztság megfogalmazta követelményeit.

Razložite razliko med zahtevami meščanstva in kmečkoga prebivalstva.

Magyarázza meg a polgárság és a parasztság követelményei közti különbséget!

(1 točka/pont)

20. Revolucionarno dogajanje leta 1848 je razburkalo tudi slovenski politični prostor. Pri reševanju si pomagajte s sliko 13 v barvni prilogi.

Az 1848-as forradalmi események felzaklatták a szlovén politikai térséget is. A megoldáskeresősekben segítsen a Színes melléklet 13. sz. képe.

Obkrožite črke pred tremi pravilnimi trditvami.

Karikázza be a három helyes állítás előtti betűjelet!

- A Prvo društvo z imenom Slovenija je bilo ustanovljeno na Dunaju.
Az első egyesület Szlovénia névvel Bécsben alakult meg.
- B Ljubljana je postala središče boja za uresničitev slovenskega narodnega programa.
Ljubljana lett a szlovén nemzeti program megvalósítási harcának központja.
- C Slovenci so prvič odšli na volišča na volitvah za avstrijski parlament na Dunaju.
A szlovének először vonultak az urnák elé az osztrák parlamentbe levő választásokon Bécsben.
- D Slovenke so se prvič politično vključile ob podpisovanju peticij za Zedinjeno Slovenijo.
A szlovén nők politikailag először kapcsolódtak be az egyesített Szlovénia aláírásgyűjtésekor.
- E Največji upor delavcev je bil stavkovni val železničarjev.
A munkásság legnagyobb lázadása a vasutasok sztrájkhulláma volt.
- F Največji upor kmetov je bil v vaseh blizu Ljubljane.
A parasztság legnagyobb lázadása a Ljubljánához közeli falvakban volt.

(3 točke/pont)

21. *A 16. századig elejéig Magyarországon különböző várostípusok alakultak ki.*

Do začetka 16. stoletja so se na Madžarskem izoblikovali različni tipi mest.

21.1. *Melyik várostípus képezte a király tulajdonát?*

Kateri tip mesta je bil v lasti kralja?

21.2. *Sorolja fel ezen várostípus két jellemzőjét!*

Navedite dve značilnosti tega tipa mesta.

(3 pont/točke)

22. *Károly Róbert 1335-ben a visegrádi királytalálkozóra meghívta a cseh és a lengyel királyt.*

Leta 1335 je Karel Robert pozval češkega in poljskega kralja na srečanje v Visegrád.

22.1. *Magyarázza meg, milyen megállapodás született a találkozáson a három király között!*

Pojasnite, kakšen dogovor so na tem srečanju sklenili trije kralji.

22.2. *Nevezze meg Károly Róbert utódját!*

Poimenujte naslednika Karla Roberta.

(2 pont/točki)

23. A 15. században már egyre fenyegetőbbé vált a török veszély. A megoldáskeresésben segítsen a 7. sz. kép.

V 15. stoletju je vedno bolj pretila turška nevarnost. Pri reševanju si pomagajte s sliko 7.

- 23.1. *Ki volt a déli területek törökellenes védelmének első embere?*

Kdo je bil prvi človek protiturške obrambe južnih predelov?

7. sz. kép / Slika 7

(Vir: https://hu.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1ndorfeh%C3%A9rv%C3%A1r_i_diadal#/media/F%C3%A1jl.jpg. Pridobljeno: 15. 10. 2020.)

- 23.2. *Melyik híres csatában győzte le ez az ember Hódító Mehmedet?*

V kateri znani bitki je ta človek premagal Mehmeda Osvajalca?

(2 pont/točki)

24. A magyar egységeknek sikerült 1848 őszén megállítani a horvátok által indított támadást.

Madžarskim enotam je uspelo jeseni 1848 zaustaviti prodor Hrvatov.

- 24.1. *Nevezze meg a két csatateret, ahol a horvát egységek vereséget szenvedtek!*

Navedite dve bojišči, kjer so hrvaške enote doživele poraz.

8. sz. kép / Slika 8

(Vir: <https://sl.wikipedia.org/wiki/.%C4%8Di%C4%87#/media/...jpg>. Pridobljeno: 15. 10. 2020.)

- 24.2. *Ki vezette a horvát egységeket? A megoldáskeresésben segítsen a 8. sz. kép.*

Kdo je vodil hrvaške enote? Pri reševanju si pomagajte s sliko 8.

(2 pont/točki)

25. Az 1848–49-es magyarországi forradalom és szabadságharc bukását megtorlás követte.

Po porazu revolucije in osvobodilnega boja leta 1848–1849 je na Madžarskem sledilo maščevanje.

9. sz. kép / Slika 9

(Vir: https://hu.wikipedia.org/wiki/Aradi_v%C3%A9rtan%C3%BAk#/media/F%C3%A1jl:13.jpg. Pridobljeno: 15. 10. 2020)

25.1. Hol végezték ki a forradalomban részt vevő főtiszteteket?

Kje so ubili v revoluciji sodelujoče glavne časnike?

25.2. Milyen sors várt Kossuth Lajosra a forradalom bukása után?

Kakšna je bila usoda Lajosa Kossutha po porazu revolucije?

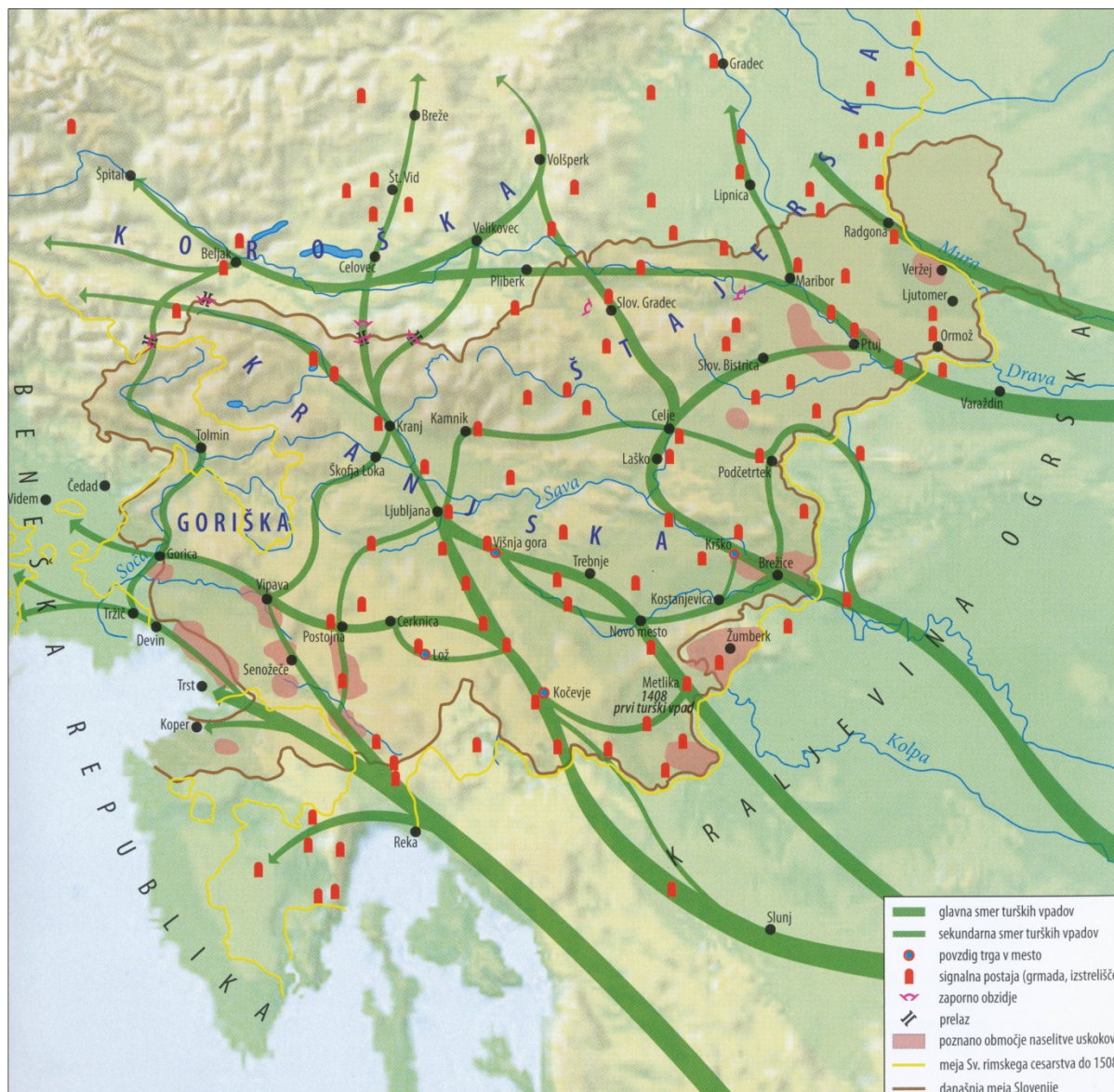
(2 pont/točki)

M 2 1 1 5 1 1 5 2 M 2 0

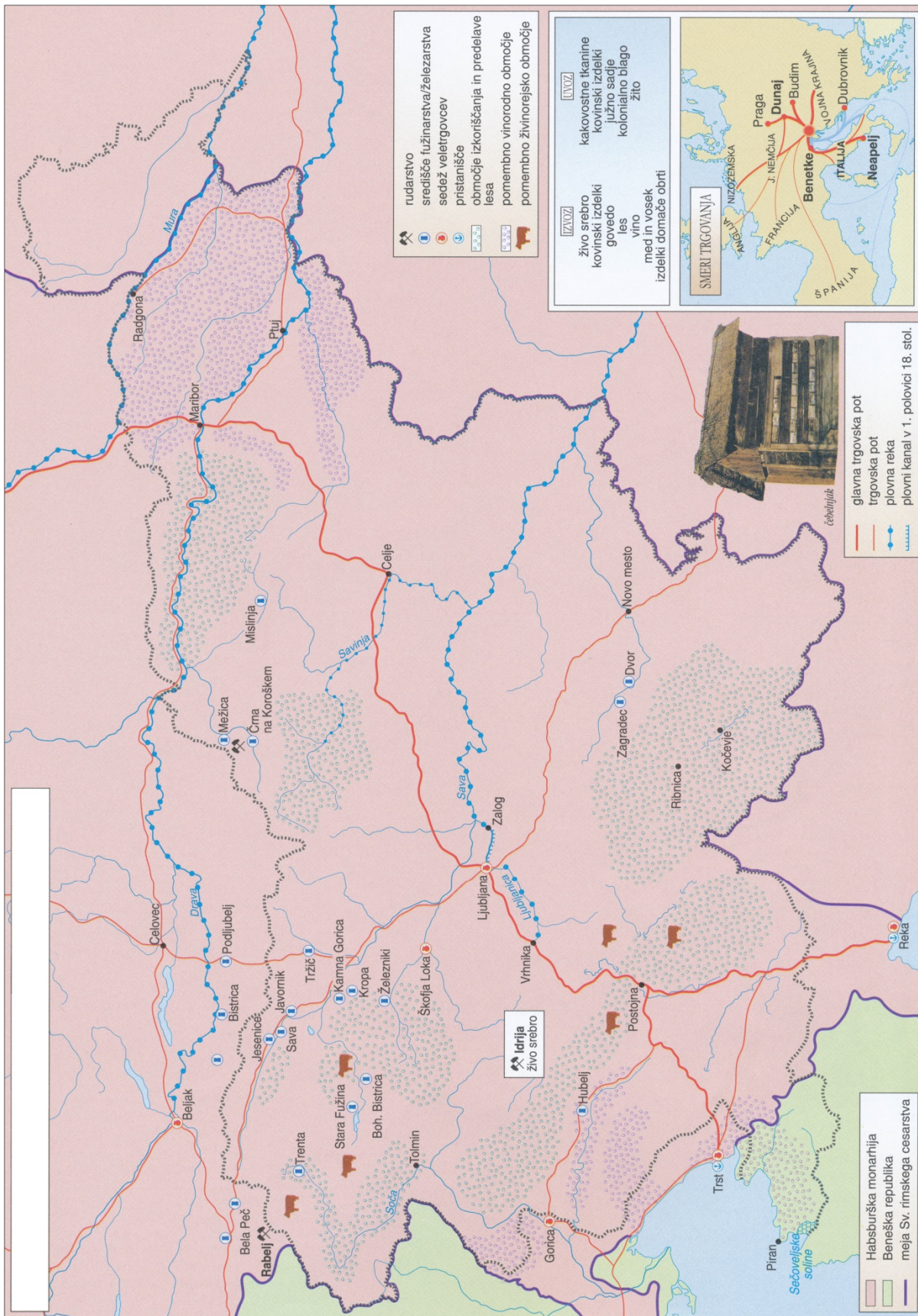
Prazna stran

Üres oldal

Barvna priloga (k Izpitni poli 2) / Színes melléklet (a 2. feladatlaphoz)

Slika 10 / 10. sz. kép: Smeri turških vpadov v 15. in 16. stoletju

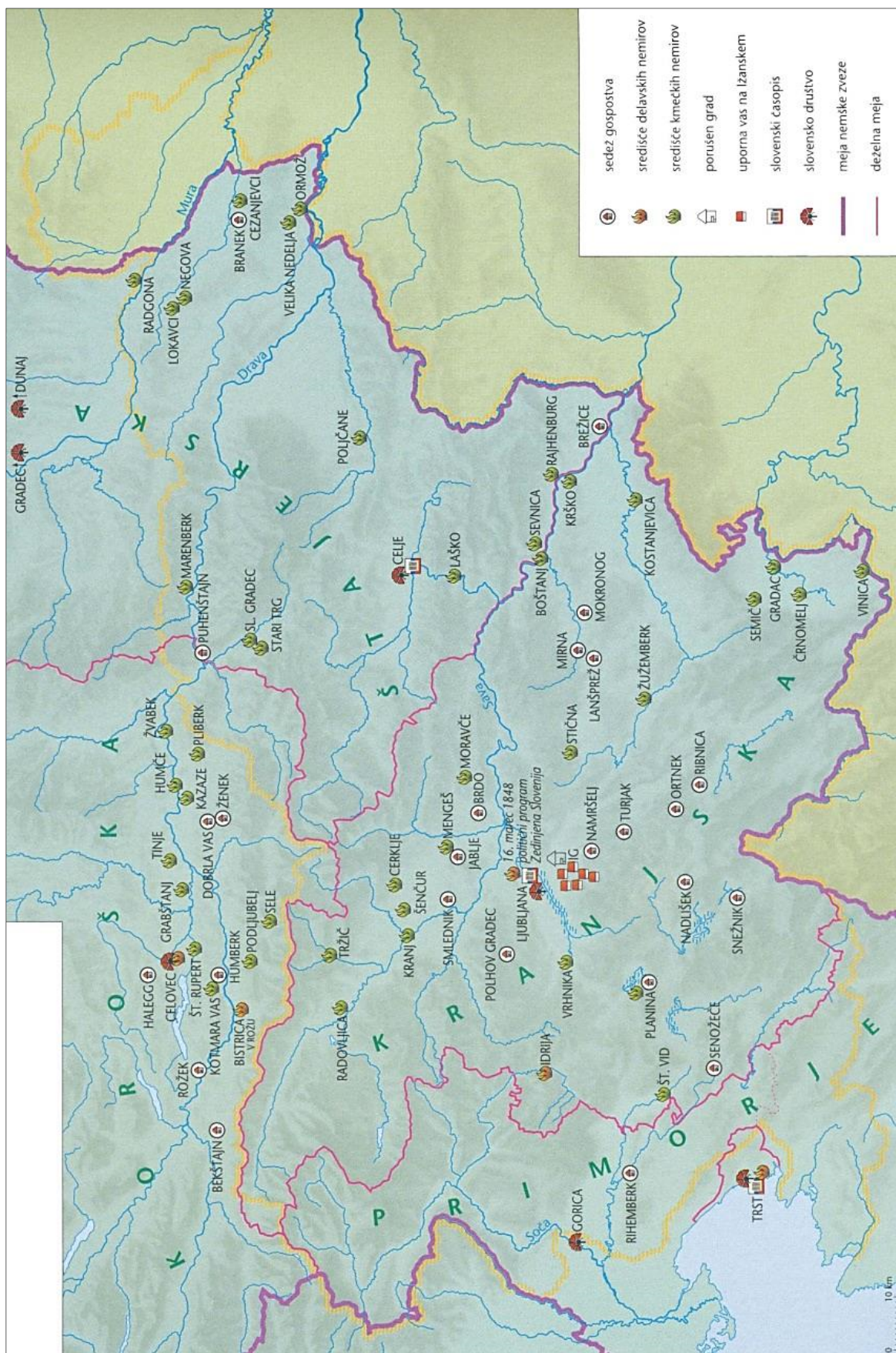
(Vir: Frantar, Š., in drugi, 2019: Zgodovina 2, str. 183. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Slika 11 / 11. sz. kép: *Gospodarstvo in trgovina na Slovenskem v 17. in 18. stoletju*

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 43. Modrijan. Ljubljana, 2013)

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Slika 13/ 13. sz. kép: Leto 1848 na slovenskem ozemlju

(Vir: Slovenski zgodovinski atlas, str. 146. Nova revija. Ljubljana, 2011)